

bruikt, terstond echter, als men die gevallen van gebruik vasthoudt, te samen stelt en met elkaar vergelijkt.

Wat achtereenvolgens voor mijzelf en gelijktijdig voor mij en anderen de aanwijzende voornaamwoorden beteekenen, varieert zoo onbegrensd, dat, als wij uit dat gebruik eerst moesten opmaken wat ze beteekenen, in stee van ze zelf te gebruiken, wij als resultaat een onbegrensde variatie zouden vinden in dat, waarnaar zij heenwijzen, wat neerkomt op een hoogen graad van onbepaaldheid. Reeds in abstracto is *dit* geen naam voor zichzelf, maar voor iets anders, in concreto is dat andere telkens verschillend. Inderdaad is, om het onbepaald te zeggen, *dit* nu eens *dit* en dan weer *dat* en *dit* en *dat* die ik daar gebruik staan zelf voor een onbegrensde variatie van bepalingen, die wij vanzelf niet kunnen noemen, zoolang we in onbepaalden vorm over *dit* en *dat* spreken. Bij geen naamwoord, dat als soortnaam optreedt, is de variatie zoo groot. Ook het woord *ding*, *voorwerp*, van alle soortnamen het onbepaalde *iets* het meest nabijkomend, is in 't gebruik niet van zoo onbegrensde toepassing als *dit* en *dat*.

Overeenkomst tusschen aanwijzend en onbepaald voornaamwoord springt dus terstond naar voren, als wij uit de binding aan het gebruik van geval tot geval naar buiten tredend overzien, wat daarin het gemeenschappelijke is. Zelfs doen zich bij die beschouwing *iets* en *iemand* als het bepaaldere voor, daar deze voornaamwoorden veelvuldiger hetzelfde onbepaalde bedoelen dan *deze*, *dit*, en *dat*.

De skepsis, die met de blijkende onbepaaldheid in het gebruik van *dit* en *dat* ernst maakt, ziet daarin hun ondienstigheid om wat dan ook te bepalen. Zij heeft gelijk, in zoover ze afgaat op de onbepaaldheid van den regel, wanneer *dit* en *dat* worden toegepast. Maar deze regel is niet geheel zijn gevallen en hij heeft niet de volle waarheid. Het is niet zoo, dat wij alle dingen der ervaring aanvankelijk slechts met het onbepaalde *hier*, *nu*, *deze*, *dit*, *dat* benoemen en dan vervolgens tot nadere bepaling met hulp van een soortnaam zouden overgaan. Dat zou zoo zijn, als wij aanvankelijk alleen met individueele dingen te doen hadden en zich in tweeder instantie daarboven een gebied van